

Angajarea răspunderii patrimoniale a administratorilor.

Respingerea cererii formulate de creditorul majoritar în recurs. Deturnarea activului. Înțeles

*Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, de contencios
administrativ și fiscal, decizia nr. 383 din 17 ianuarie 2014*

Prin sentința civilă nr.2296 din 17.09.2013 pronunțată în dosarul nr.... al Tribunalului Specializat Cluj s-a admis acțiunea formulată de creditoarea ADMINISTRAȚIA FINANTELOR PUBLICE A MUNICIPIULUI CLUJ-NAPOCA reprezentată prin DIRECȚIA GENERALĂ A FINANTELOR PUBLICE A JUDEȚULUI CLUJ, împotriva pârâților H.D.S., și I.C.P.A., și în consecință: au fost obligați în solidar, pârâții H.D.S. și I.C.P.A. să plătească suma de 168.466,22 lei reprezentând pasivul debitoarei SC P.P. SRL aflată în faliment în dosar nr.... al Tribunalului Specializat Cluj.

Pentru a hotărî astfel, analizând cererea creditoarei, judecătorul sindic a admis- o în temeiul art.138 lit. e din Legea nr.85/2006 și în baza considerentelor expuse în continuare.

La cererea administratorului judiciar sau a lichidatorului, judecătorul-sindic poate dispune ca o parte a pasivului debitorului, persoana juridică, ajuns în stare de insolvență, să fie suportată de membrii organelor de supraveghere din cadrul societății sau de conducere, precum și de orice alta

persoana care a cauzat starea de insolventa a debitorului, prin aceea că a deturnat sau a ascuns o parte din activul persoanei juridice ori a mărit în mod fictiv pasivul acesteia (lit.e).

Temeiul juridic al cererii formulate de lichidatorul judiciar se fundamentează pe dispozițiile legale anterior citate.

Responsabilitatea civilă a administratorilor este o responsabilitate subsidiară și indiferent dacă este individuală sau solidară, este una integrală atât pentru *damnum emergens* cât și pentru *lucrum cessans*.

Sfera persoanelor chemate să răspundă patrimonial pentru falimentul societății când activele sociale sunt insuficiente este circumscrisă categoriei administratorilor în funcțiune la data încetării plăților, directorilor tehnici executivi, când se comportă ca și când ar fi administratori propriu-ziși, iar când consiliul de administrație este organizat ca un consiliu de supraveghere răspunderea revine administratorilor operativi.

Obligația subzistă dacă situația care a dus la insuficiența activului a luat naștere în timpul exercitării mandatelor.

În sarcina părților au fost reținute de către lichidatorul judiciar fapte care se încadrează în prev. art.138 alin.1 lit.e din Legea nr.85/2006, respectiv au deturnat sau au ascuns o parte din activul persoanei juridice ori au mărit în mod fictiv pasivul acesteia.

În speță, întrucât s-a dovedit faptul că în contabilitatea debitoarei existau înregistrate stocuri în sumă de 310.297,50 lei care însă în materialitatea lor nu au fost identificate, judecătorul sindic a apreciat că în speță sunt întrunite cerințele pentru a se dispune angajarea răspunderii părâtului conform prev. art.138 lit.e din Legea nr.85/2006, operând prezumția că o parte din activul persoanei juridice a fost deturnat sau ascuns de către administratorii statutari.

Faptele pârâților prin care aceștia au contribuit la aducerea societății în stare de încetare de plăți și la insuficiența activului se circumscriu prevederilor art.138 lit. e din Legea nr. 85/2006.

Considerentele de fapt expuse conduc indubitabil la concluzia că pârâții în calitatea lor de administratori statutari, prin modul de gestionare a patrimoniului societății, au contribuit nemijlocit la crearea prejudiciului ce constă în insuficiența activului patrimoniului debitoarei falite.

Pentru aceste motive și fundamentat pe dispozițiile legale anterior arătate, cererea formulată de către creditoare a fost apreciată drept întemeiată, urmând a fi admisă.

În baza prev. art.138 lit. e din Legea nr.85/2006, pârâții au fost obligați să plătească, în solidar, suma de 168.466,22 lei reprezentând pasivul debitoarei SC P.P. SRL.

Împotriva acestei sentințe au declarat recurs pârâții..

În motivarea cererii de recurs recurenții au relevat că prima instanță ***a realizat o greșită aplicare a prevederilor legale incidente în materia analizată intrucât pârâții*** a dovedit modalitatea de ieșire din patrimoniul debitoare a activelor evidențiate în ultimul bilanț .Prin urmare, nu existau indicii care să poată fundamenta prezumția că activele debitoare au fost deturnate nefiind dovedită în cauză nici legătura de cauzalitate dintre fapta imputată și prejudiciul suportat de victimă..

Prin întâmpinarea depusă la dosar, intimata Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Cluj-Napoca s-a opus admiterii recursului.

Deliberând curtea reține următoarele:

Cererea de antrenare a răspunderii s-a fundamentat pe dispozițiile art. 138 lit. e din legea insolvenței.

Titularul cererii a imputat pârâților faptul că au ascuns active înregistrate în evidențele contabile care trebuiau să se regăsească în patrimoniul debitoarei.

Reclamantul a susținut în cererea de condamnare a pârâților că există suficiente indicii care pot fundamenta prezumția că pârâții au săvârșit manopere frauduloase cu privire la activele debitoarei determinând societatea să ajungă în stare de insolvență.

Apărarea sa a fost validată de prima instanță, pârâții fiind condamnați la suportarea pasivului în sumă de 168.466,22 lei.

Hotărârea este nelegală pentru următoarele considerente.

Recurenții susțin că nu există indicii care să poată fundamenta prezumția că bunurile persoanei juridice au fost deturnate , nefiind dovedită nici legătura de cauzalitate dintre fapta imputată și prejudiciul suportat de victimă.

Nu s-a dovedit că în speță ar fi fost săvârșite manopere ilicite privind activul patrimonial care să fie imputabile pârâților.

Legea insolvenței a integrat acestei răspunderi excepționale doar câteva fapte ilicite enumerate limitativ în articolul 138. Toate acestea sunt, însă, numai fapte intenționale, iar categoria greșelilor de gestiune comise din neglijență, imprudență a fost exclusă .

Concluzia că faptele enumerate limitativ la articolul 138 sunt numai fapte intenționale, care exclud culpa ca formă de vinovăție, se întemeiază pe aceea că toate incriminează consecințele conflictului dintre interesul personal al administratorului și interesul social .

În acest conflict, administratorul nu poate intra decât într-un mod conștient dacă **folosește** bunurile și creditul persoanei juridice, **în folosul propriu sau al altei persoane, efectuează**

acte de comerț **în interes personal** sub acoperirea persoanei juridice, **dispune** ori continuă **în interes personal** activități care conduc, în mod vădit, persoana juridică la încetarea de plăți, **folosește mijloace ruinatoare** în scopul întârzierii încetării plăților, **face plăți preferențiale** în favoarea unui creditor și în dauna altora, **deturnează, ascunde activul debitoarei, mărește în mod fictiv pasivul entității, ține o contabilitate fictivă sau neconformă distruge ascunde** a documentele contabile.

Semnificația profund antisocială și vătămătoare pentru întreprindere a faptelor enumerate limitativ de articolul 138 este facil de conștientizat, trădarea interesului social și opțiunea clară a administratorului pentru o conduită compatibilă cu interesul propriu dar incompatibilă cu interesul entității pe care o reprezintă nefiind altceva decât expresia unei culpe intenționale.

Altfel spus, prin săvârșirea faptelor prevăzute de art.138, *obligația de loialitate*, ca obligație negativă, de rezultat, care implică datoria administratorului de a trata afacerile companiei în mod onest și corect, este vădit nesocotită. Și trebuie subliniat faptul că încălcarea obligației de loialitate presupune un conflict conștient de interese între administrator și societate. Ori, pe tărâm subiectiv, antagonismul dintre interesul administratorului și interesul social poate fi doar expresia dolului.

Așadar, abordarea legislativă din dreptul insolvenței ignoră regimul agreat al răspunderii prin raportare la criteriul culpa levis in abstracto. Astfel, judecătorului sindic îi revine misiunea de a verifica regularitatea actelor de gestiune în raport cu interesul social și de a repera abuzul care a condus la instaurarea stării de insolvență, deoarece sarcina acoperirii pasivului poate atribuită doar acelor administratori care se fac vinovați de valorificarea capitalului întreprinderii conform interesului personal, ori care, prin politica de gestiune promovată, nu au urmărit

protejarea interesului social, ci ocrotirea altor interese.

Interesul social și interesul personal al administratorului sunt două din limitele puterilor conferite acestuia prin lege și statut. Misiunea executivului este extrem de clară, aceea de a milita pentru „cauza” interesului social, orice abatere de la obiectivul menționat trebuind atent cercetată, deoarece fraudă constituie o importantă barieră pentru exercitarea prerogativelor de administrare.

În situații normale, interesul personal al administratorului se confundă cu interesul social și doar instalarea unei stări de anormalitate în domeniul politicii sociale anulează caracterul convergent al celor două noțiuni .

Orice subordonare a interesului social față de alte interese este contrară regulilor unei bune administrări, un act de gestiune dobândind caracter ilicit dacă acesta a fost săvârșit de administrator în interesul său personal și în prejudiciul societății .

Societatea debitoare a desfășurat activități de comercializare a articolelor de pescuit în sistem franciză de la societatea germană F.P. De-a lungul anilor între cele două societăți au existat numeroase retururi de marfa așa cum rezulta din actele contabile ale debitoarei.

În acest context debitoarea a achiziționat produse de la partenerul german în suma de 389.833,75 lei, produse care nu au fost achitate de către debitoare la data livrării, contravaloarea acestora urmând a fi achitată societății germane pe parcursul vânzării produselor.

Deoarece articolele de pescuit nu au putut fi comercializate reprezentanții debitoare și furnizorului german au convenit ca mărfurile achiziționate să fie returnate, dovada în acest sens fiind chiar corespondența comercială purtată de către cele două societăți comerciale (fila 22-26 dos. recurs).

In acest context la data de 17.12.2011 s-a procedat la restituirea stocului de marfa in cuantum de 389.833,75 lei către furnizorul german.

În cuprinsul avizului de însoțire a mărfii sunt enumerate toate produsele care au făcut obiectul returului, precum si prețul acestora, iar ambele documente (atât avizul cat si CMR ul) sunt semnate si stampilate de către furnizorul german(fila 13- 21 dos recurs).

Prima instanță a relevat că aceasta operațiune comerciala constituie o deturnare de active care a determinat ajungerea debitoarei in stare de insolvență.

De asemenea s-a apreciat că valoarea de înlocuire a stocului de marfa ar fi fost în măsură să acopere întregul pasiv inclusiv cheltuielile de procedura.

Această alegație nu poate fi primită.

Curtea reține că stocul de marfa in valoare de 389.833,75 lei nu fusese achitat furnizorului german.

În situația in care mărfurile nu ar fi fost returnate furnizorului, valorificarea acestor elemente de activ nu ar fi fost în măsură să acopere un pasiv adiționat cu creanța reprezentând contraloarea acestui stoc de marfa pentru care furnizorul german era îndreptățit sa formuleze la rândul sau o cerere de înscriere la masa credală.

Probațiunea administrată în cauză face dovada deplina a faptului ca stocul de marfa a fost expediat și a ajuns in posesia furnizorului german. **Împrejurarea că partenerul german a omis sa emită o factura de retur prin care acest stoc de marfa sa poată fi scăzut din contabilitatea debitoare nu este imputabilă părților** . Lipsa facturii de retur nu este rezultatul unei acțiuni directe a paraților recurenți făcuta cu intenția de a prejudicia creanțele creditorilor societății ci se poate circumscrie faptei terțului pentru care recurenții nu sunt ținuți să răspundă. Creditoarea intimată nu a făcut

nici dovada legăturii de cauzalitate dintre fapta de returnare a stocului de marfa neachitat si ajungerea debitoarei în stare de insolvență.

Pentru aceste considerente, în baza art. 312 C.proc.civ curtea va admite recursurile declarate de recurenții H.D.S. și I.C.P. împotriva sentinței civile nr. 2296 pronunțată la data de 17.09.2013 în dosarul nr. .../a2 al Tribunalului Specializat Cluj pe care o va modifica în tot, în sensul că: va respinge ca nefondată acțiunea formulată de creditoarea Administrația Finanțelor Publice Cluj-Napoca în contradictoriu cu pârâții H.D.S. și I.C.P. având ca obiect atragerea răspunderii patrimoniale pentru pasivul debitoarei SC P.P. SRL.

În baza prevederilor art. 274 C.pro.civ., culpa procesuală a intimitei reclamante fiind dovedită aceasta va fi obligată să plătească pârâtului H.D.S. de cheltuieli de judecată în sumă de 4.560 lei.

Sursa: www.curteadeapelcluj.ro